

Luchino Visconti di Modrone
Vasco Pratolini
Enrico Mediolì
Giovanna Cecchi
Massimo Franciosa
Pasquale Festa Campanile

Rocco ja tema vennad

Rocco e i suoi fratelli, 1960

ÜKS PEREKOND, VIIS VENDA
JA LAHENDAMATU KONFLIKT
kahes vaatuses

Itaalia keelest tõlkinud
Aleksander Kurtna

Dramatiseerija
Ott Kilusk

Esietendus 15. märtsil 2024
Endla Teatri Suures saalis

lavastaja

Kaili Viidas

kunstnik

Iir Hermeliin

valguskunstnik

Ivar Pilterskihh

helilooja

Robi Salumets

videokunstnikud

Argo Valdmaa

Antti Aalmaa

Lavastusmeeskond tänab abi,
treeningute ja nõuannete eest:

Spordiklubi MMAces ja nende

treenereid eesotsas **Vallo Kappakiga**

Vertical Fitness Dance Studiot ja nende

treenereid eesotsas **Terje Jaanojaga**

etenduse juht

Astrid Kivila

helimeister

Siim Rohtväli

valgusmeistrid

Ivar Pilterskihh, Iiris Purge, Karmen Tellisaar

videomeistrid

Argo Valdmaa, Antti Aalmaa

kostümeerija

Kärt Altjõe

grimeerija

Karina Pajunurm

lavameistrid

Janek Lipponen, Fred Laur, Kristo Paddernik,

Sergei Peetso, Mario Valmas

Tegelased ilmumise järjekorras:

Rosaria Parondi

Carmen Mikiver

Vincenzo Parondi

Karl-Andreas Kalmet

Simone Parondi

Pääru Oja

Rocco Parondi

Nils Mattias Steinberg

Ciro Parondi

Ott Raidmets

Luca Parondi

**Vesse Leok või
Johannes Eensalu**

Ginetta Gianelli

Liis Karpov

Ginetta ema

Carita Vaikjärv

Ginetta isa

Meelis Rämmeld

Ginetta sugulased

Kati Ong

Enn Keerd

Henri Helemäe

Vallo Kappak

Andre Nael

Valvur

Sten Karpov

Nadia

Fatme Helge Leevald

Nadia isa

Enn Keerd

Nadia ema

Kati Ong

Treener Cecchi

Enn Keerd

Poksijad

Vallo Kappak

Henri Helemäe

Andre Nael

Ivo

Sten Karpov

Ruggero

Vallo Kappak

Morini

Meelis Rämmeld

Franca

Kati Ong

Sinjoora Luisa

Carita Vaikjärv

Õmblejannad

Liis Karpov

Kati Ong

Episoodides:

Naabritüdruk

Kati Ong

Kohtunik

Sten Karpov

Politseinik

Henri Helemäe

Kelner

Andre Nael

Nadia klient

Meelis Rämmeld

Sekundandid

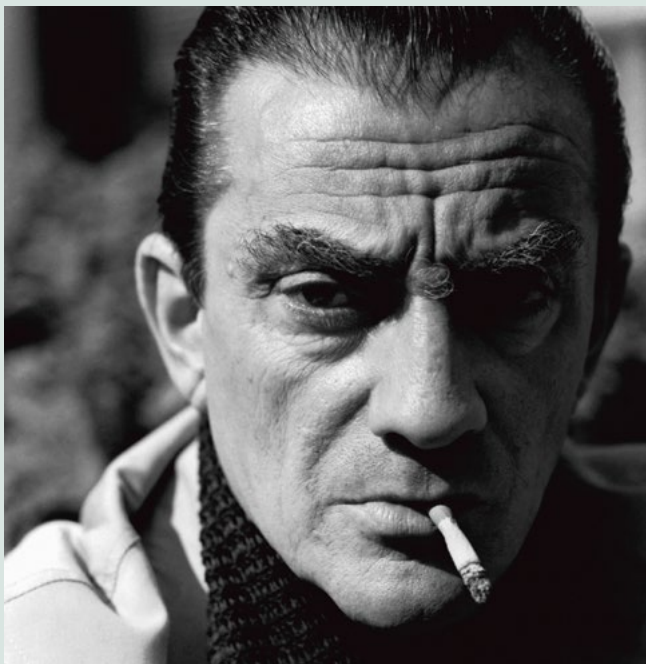
Henri Helemäe

Vallo Kappak

Andre Nael

Morini teener

Fred Laur

Luchino Visconti ja tema filmid

Luchino Visconti di Modrone sündis 2. novembril 1906 Milanos Itaalia kõrgeadli hulka kuuluva hertsogi perekonda. Viscontide aristokraatlik suguvõsa valitses pikki sajandeid Milanot ja on niimoodi leidnud kajastamist ka Dante „Jumalikus komöödias”. Luchino hertsogist isa oli tuntud kunstimetseen, kellele kuulus kuulsas La Scala ooperis loož number 4 ning lapsepõlves ooperis veedetud tunnid on tuntavad ka kunstide ja kultuuri keskel kasvanud lavastaja hilisemas filmiloomingus, mida on tihti iseloomustatud sõnaga ooperlik.

Pärast sõjaväeteenistust tegeles Visconti mõnda aega tõuhobuste kasvatamise, muusika ja kujutava kunstiga ning üritas vändata ka oma esimest filmi, mis jäi küll lõpetamata. 1936. aasta suvel aga tutvus Visconti Pariisis Coco Chaneli vahendusel prantsuse režissööri Jean Renoiriga ning oli tema filmide „Päev maal” ja „Põhjas” kostüümikunstnik ja lavastaja assistent ning Renoiri filmiarusaamad, näiteks pikkade montaažiplaanidega filmimine, mõjutasid tugevalt Visconti enda hilisemate filmide esteetikat. Prantsusmaal – eemal Itaalia fašistlikust atmosfäärist – satub Visconti kommunistliku ideoloogia mõju alla ning jäi neile ideaalidele aastateks truuks, mis oli teravas kontrastis tema enda aristo-kraatliku, peaaegu feodaalse elulaadiga. 1930. aastate lõpul külastas ta põgusalt ka Ameerikat, kuid tundis end Hollywoodi õhustikus ebamugavalt ning pöördus tagasi Itaaliasse.

Oma esimese filmi jõudis Visconti 1942. aastal, võttes stsenaariumi kirjutamisel aluseks ameerika kirjaniku James M. Caini romaani „Postiljon helistab alati kaks korda”. Selle põhjal valminud elulähedase käsitlusega film „Sõgedus” (*Ossessione*, 1942) oligi esimene linateos, mille puhul võeti kasutusele uus mõiste neorealism, kuigi Visonti esikfilmi esteetiline palett on märksa avaram ja noor lavastaja manifesteeris 1943. aastal ise, et teda huvitab inimese uurimine: „Filmikunsti valda tõi mind eelkõige kohustus jutustada elusinimeste lugusid – rääkida inimestest, kes elavad keset asju, mitte asjadest iseeneses... Inimese lihtsaimgi žest, tema samm, temast lähtuvad võnked ning impulsid – üksnes need on suutelised andma poetilist värelost asjadele, mis inimest ümbritsevad ja mille keskel ta paikneb. Ülesandemis tahes muu lahendus näib mulle alati vägivallana

tegelikkuse kallal, mis areneb meie silma all ning mida inimesed loovad ja lakkamatult muudavad.”

Visconti teist mängufilmi „Maa väriseb” (*La terra trema*, 1948) peetakse neorealismi üheks tähtteoseks. Giovanni Verga romaanil „Malavoglia” põhinev film võeti üles väikese kaluriküla loomulikus miljöös ja looduses, dialoogid olid kohapeal improviseeritud, räägiti kohalikus murdes ja põhiliselt mängisid filmis mitteelukutselised näitlejad ja kohalikud elanikud, mis kõik lähendas filmi dokumentalismile. Samas iseloomustas seda teost hoolikalt viimistletud ja struktureeritud kompositsioon ning liikumine, suurepärase valgusefektid, peen ja kõrgetasemeline vormikasutus, mis on iseloomulik Visconti hilisematele filmidele ning sootuks erinev neorealistlikest taotlustest. Neorealistlike filmide hulka loetakse veel Visconti kaks järgmisi tööd: komöödia „Kõige kaunim” (*Bellissima*, 1951) ja kaheksateistminutine filminovell „Meie, naised” (*Siamo donne*, 1953), mille tähelepanu keskmes oli sõjajärgse olustiku, Rooma tänavate ja keskklassi elu täpne registreerimine.

Järgmine film „Meel” (ka „Kirg”, *Senso*, 1954) kujutas pööret Visconti loomingulistes otsingutes, siin võib täheldada tema hilisematele töödele iseloomulikke motiive nagu egoistliku kire hukatuslikkus, konflikt individualismi ja kõlblusest ning moraalist juhinduva humanismi vahel. 1957. aastal Fjodor Dostojevski jutustuse põhjal valminud filmis „Valged ööd” (*Le notti bianche*) viis Visconti sündmustiku Itaalia kaasaega ning eelistas lüürilisust, vaba fantaasiamängu ning teatavat teatraalsust.

1960. aastal pöördus Visconti veel kord tagasi ajastu sotsiaalsete probleemide juurde, käsitledes filmis „Rocco ja tema vennad” (*Rocco e i suoi fratelli*) Lõuna-Itaalia vaeste talupoegade ümberasumist tööstuslikku Põhja, antud juhul Milanosse. Filmi aluseks on Giovanni Testori romaani „Ghisolfa sild” mõned süžeeeliinid, pealkiri viitab Thomas Manni romaanile „Joosep ja tema vennad” ning seeläbi piibliloole vendadevahelisest kadedusest. Religioon ja katoliiklus on Viscontile üldse väga olulised, ühes intervjuus on ta öelnud: „Ma olen katoliiklane. Ma sündisin katoliiklasena, mind ristiti katoliku kirikus. Ma ei saa muuta seda, mis ma olen, ma ei saa lihtsalt protestandiks hakata. Minu ideed võivad olla mitteortodokssed, kuid ma olen ikkagi katoliiklane.”

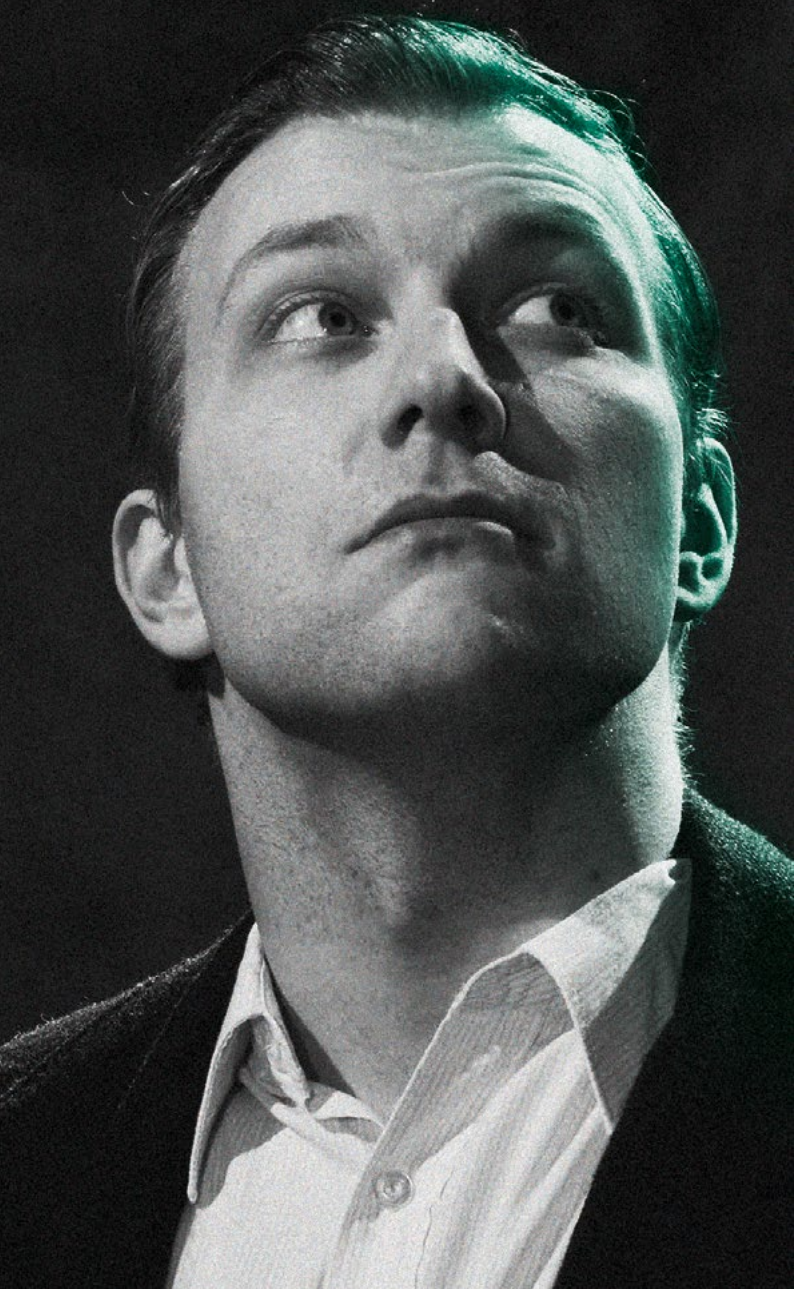
Teadlik valik oli ka paralleeli loomine pea pühakuna mõjuva ja ennastohverdava Rocco ning Dostojevski „Idioodi” vürst Mõškini vahel – filmi keskne romantiline liin kujundati Mõškini, Nastasja Filippovna ja Rogožini armukolmurga järgi. Paralleele võib filmist leida ka teise Dostojevski romaani – „Vendade Karamazovitega”. „Rocco ja tema vennad”, mida on nimetatud melodramaatiliseks eeposeks sõjajärgsest Itaaliast, pälvis Veneetsia filmifestivalil žürii eriauhinna. Siitpeale saab Visconti loomingus väga oluliseks „lõpu” või „loojangu” – olgu siis tegemist suguvõsa, klassi või ühiskondliku formatsiooniga – temaatika käsitlemine perekonnaeepose kaudu. Tema järgmiste filmide läbivateks teemadeks on humanismi võimalikkus, kunstnik ja kultuur, inimene ja tema aeg, individualismi traagika ning üksindus. Visconti täispikkade filmide hulka kuuluvad veel „Gepard” (*Il gattopardo*, 1962), „Suure Vankri kahvatud tähed” (*Vaghe stelle dell'Orsa*, 1964), „Võõras” (*Lo staniero*, 1967), „Jumalate hukk” (*La caduta degli*

dei, 1969), „Surm Veneetsias” (*Morte a Venezia*, 1971), „Ludwig” (1972), „Perekonnaportree interjööris” (*Gruppo di famiglia in un interna*, 1974) ning „Süütu” (*L'innocente*, 1976).

Lisaks filmide loomisele oli Visconti tugevalt seotud ka teatriga, lavastades kogu elu jooksul sageli nii draamakuu ooperiteatrites. Ta tõi lavale William Shakespeare'i, Anton Tšehhovi, August Strindbergi, Jean Cocteau, Andre Gide'i, Jean Anouilh', Tennessee Williamsi, Arthur Milleri, Harold Pinteri jt näidendeid, Gaetano Donizetti, Giuseppe Verdi, Richard Straussi, Giacomo Puccini jt oopereid ning töötas koos Maria Callasega.

Ka filmistsenaariumina kirjutatud „Rocco ja tema vendade” puhul nägi Visconti ette võimaluse seda teatris lavastada, ise ta selleni küll ei jõudnud. Eestis on „Roccot ja tema vendi” varem lavastatud Tallinna Linnateatris 1994. aastal, lavastajaks Jaanus Rohumaa, kunstnikuks Aime Unt ning muusikaliseks kujundajaks Riina Roose. Roccot kehastas lavastuses Indrek Sammul, Rosariat Ene Järvis, Vincenzot Raivo E. Tamm, Simonet Marko Matvere, Cirot Andres Raag, Lucat Tarmo Männard, Nadiat Anne Reemann või Katariina Unt, Ginettat Triinu Meriste. Teistes osades olid Kalju Orro, Jaan Tätte, Lauri Nebel, Andres Ots ning Tõnu Oja.

Luchino Visconti suri 17. märtsil 1976 Roomas filmi „Süütu” montaaži ajal.

Sõjajärgne Itaalia – neorealismi pinnas ...

Teise Maailmasõja järgseid aastaid Itaalias on iseloomustatud kui ülimalt vastuolulisi aegu. Kaotajariigina püüdis Itaalia muu maailmaga kaasa minna ja alustada puhtalt lehelt, kuid kõiki neid, kes olid omal ajal fašismiga kaasa läinud, karistati halastamatult. Nõukogude Liidu mõjusfääri vägivaldse laienemisega Ida-Euroopas kaasnenud reaktsiooniliste muutustega sai palju poolehoidjaid ka Itaalia Kommunistlik Partei ning itaallased jagunesid järgnevatel aastatel kahte leeri, olles mõjutatud kas Nõukogude Liidu või Ameerika Ühendriikide poolsest propagandast. Itaalia riik ise oli majanduslikult kokku kukkunud ning seisis silmitsi vaesuse ja näljaga.

Peagi sai teiste maailmavaadete üle võitu ameerikalik unelm, mille kohaselt sõjast laastatud maa tõuseb fööniksina tuhande ja Itaalia ehitab end üles, saades moodsaks ja kaasaegseks Euroopa riigiks. Ameerika eeskujul valis Itaalia demokraatliku suuna, hakkasid toimuma korrapärased valimised ja majanduslik olukord näitas – osalt tänu USA abile – tõepoolest elavnemise märke. Kui aastad 1948-1953 olid veel rasked, siis alates 1954. aastast hakkas majandus selgelt taastuma ja pärast 1956. aastat, mil Itaalia liitus Euroopa ühisturuga, muutus tööstuslik areng lausa tormiliseks. Algavat ajajärku on hiljem nimetatud Itaalia majandusimeks, mis ei jätnud puudutamata ühtki tööstusharu. Itaalia rõivad ja jalanõud löid läbi suurtel Euroopa turgudel, ehitussektor ja sellega seotud tsemendi- ja tellisetootmine õitsesid. Enim arenes aga autotööstus. Aastad 1956-1967 olid Itaalias massilise

autostumise aeg. Torino suures tehases, ühes rahvusvahelise tööstuse hiiglases, toodeti siis üle miljoni sõiduki.

Tööstuse niivõrd hoogsa arengu tulemusena lahkusid miljonid talupojad maalt, kus elu endiselt kiratses, et tööstuses ja teeninduses tööd leida, ning miljonid lõunaitaallased siirdusid tööstusliku Põhja-Itaalia linnadesse, sealhulgas Milanosse. Tegemist oli Itaalia ajaloo suurima rahvastiku segunemisega, tuues kaasa mitmeid vastuolusid, mis Itaalia terviklikkust lõhestasid. Maalt linna saabunud õnneotsijad olid märksa konservatiivsema, religioossetele dogmadele toetuva maailmapildiga kui urbanistliku mõttelaadiga ning tulevikku vaatav linnarahvas. Sõjas kannatanud Itaalia linnad ehitati uuesti üles modernistliku arhitektuuri tuules, nii et keskaegsed suurehitised, mis seni olid olnud Itaalia auks ja uhkuseks, jäid uute, industriaalsete hoonete varju. Vana ja uue maailmavaate kokkupõrge ja sellest tekkinud konfliktid said neorealismliku maailmakäsitluse aluseks. Ka perekond Paronidid, keda võib kohata Luchino Visconti teoses „Rocco ja tema vennad“, kuulusid nende miljonite hulka, kes maalt linna õnne otsima rändasid.

Kilde poksi ajaloost

Poks on üks vanemaid spordialasid, selle traditsioonid ulatuvad aastatuhandete taha. Kõige vanemad viited rusikavõitluste kohta pärinevad Aafrikast, praeguse Etioopia aladelt juba 4000 aastat enne Kristust. Umbes tuhat aastat hilisemat kinnitust rusikavõitluse kohta võib näha 3000 aastat enne Kristust pärit Sumeri reljeefilt Iraagis. Egiptuse Teeba reljeefskulptuur, mille vanuseks on määratud 1350 aastat enne Kristust, näitab nii poksijaid kui ka pealtvaatajaid. Siitpeale saame poksist rääkida kui reeglitega võistlusalast ja vaatamängust, millele publik kaasa sai elada.

On küllaldaselt arheoloogilisi tõestusi, et poks oli au sees nii Minose Kreetal, Vanas-Kreekas kui Rooma impeeriumis. Me ei tea just palju tollaegsetest reeglitest, kuid võib olla kindel, et brutaalsest jõust rohkem hinnati osavust löökide eest kõrvale põiklemisel. Võistlused toimusid lahtisel väljakul, mitte ringis. Rusikad mähiti nende kaitseks nahkrihmadega ja käsivars oli mähitud bandaažiga.

Rusikavõitlusest sai antiiksete olümpiamängude võistlusala 686. aastal enne Kristust. Puudusid kaalukategooriad ning maaslamaja löömine oli lubatud. Võistlus lõppes siis, kui üks osapooltest ei olnud võimeline jätkama või tõstis alistumise märgiks käe.

Esimene teadaolev poksija oli Theagenes Kreekast, kes võitis olümpiamängud 480. aastal enne Kristust. Ta olevat võitnud üldse kuni 1400 vastast.

Tõendeid vaatemängudena esitatud meestevahelistest rusikavõitlustest Euroopa erinevates paikades leiab lugematul hulgal läbi kogu keskaja kuni kaasaegse poksi reeglistatud matšideni välja. Need rusikavõitlused tekkisid eri kohtades iseseisvalt, sest vahvaid löömamehi ja neid, kes lööminguid heal meelel pealt vaatavad, on alati leidunud.

Esimene kirjalik tõend poksivõistlustest on pärit 1681. aastast, mil ajaleht „Protestant Mercury“ jutustas Albermarle'i printsi treeneri ja ühe lihuniku vahelisest võistlusest Londonis Dorsetis asunud teatris.

1698. aastal peeti aga kahevõitlusi pidevalt paljudes Inglise kuninglikes teatrites ning kuningas Charles II oli innukas poksihuviline. Poksiga on keskajast saadik kaasas käinud rahalised auhinnad. Ka kihlvedude sõlmimine on alati olnud poksi kui vaatemängu kindel osa.

1700ndate aastate lõpuks oli poks pea ainult inglaste ja valgete meeste spordiala. Neil aastatel hakkas poks aga levima Inglise sõdurite kaudu mujalgi ja eelkõige Ameerikas.

Kaasaegse poksi alusepanijaks peetakse inglasi James Figgi (1695-1740), kes tuli Inglismaal esimeseks tunnustatud poksimeistriks, avas omanimelise poksi- ja vehklemiskooli, mille eeskujul avati palju teisigi. Just James Figg töötas välja esimesed poksireeglid ja treeningsüsteemi.

Otsustava pöörde poksile tõi 1867. aastal IX Queensberry lordi ja John C. Chambersi koostatud reeglid, millega viidi sisse kolmeminutilised raundid ja kehtes-

tati kohustus kanda kindaid. Kuna nendes reeglites pole tänapäevani praktiliselt midagi muutunud, tuntakse neid maailmas Queensberry reeglite nime all.

1872. aastal täiustati reegleid, jaotati poksijad kolme kaalukategooriasse ja anti välja esimene esemeline auhind.

Eelmise sajandi alguseks olid Euroopa kuulsaimad poksijad tõelised superstaarid, keda teadis kogu maailm. Tolleaegsed seltskonnakroonikad ja ajalehed kajastasid heal meelel kõike poksiga seonduvat, unustamata ka poksijate eraelulisi skandaale, tõuse ja langusi nende karjääris ja sekeldusi uskumatult suurte rahasummadega, mis selles maailmas ringlesid.

„Rocco ja tema vendade“ tegevusajal, 1950ndate Itaalias oli poks oma populaarsuse tipul, olles ainsaks võimaluseks ilma ehitusel tööd rügamata ruttu haljale oksale jõuda. Selle mehise võistlusala pikast ajaloost ja tähtsusest Itaalias annavad tunnistust ka 1930ndatel aastatel Milano iidse toomkiriku katuseterrassi tornidele lisatud poksijate skulptuurid, millega pühitseti 20. sajandi algusaastate legendaarset poksikangelast Primo Carnerat.

Vennad ja pühakud

Luchino Visconti kirjeldab „Rocco ja tema vendade” stsenaariumis perekond Parondide lihavõttepühade interjööri järgmiselt:

„Rosaria toas, väljatõstetute ühiselamus, on lihavõttepühade meeolelu. Klaaskuplite all seisvate pühakute Rocco ja Luca ees on Lucania vaeste inimeste kommete kohaselt lopsakad lillekorvid. Kujude ees läidetud küünaldele on ümber mähitud mitmevärvilisi linte.”

Kuigi lõigus mainitakse vaid Rocco ja Luca pühakujusid, on ema Rosaria tõsiuskliku katoliiklasena pannud pühakute nimed kõigile oma viiele pojale. See pole pelk juhus, vaid autori võimetus anda oma loole laiem, ajastust välja

küündiv kõlapind. Nähtava loo all peidab end varjatud lugu, religioosne mõtisklus, mis allegoorilises võtmes kirjeldab vana maailma pühakute retke uue maailma patupessa, et vastavalt oma saatusele leida kas hingerahu või saada märtriiks.

Püha Rocco

Rocco *alter ego* peitub Püha Roccas. Teda tuntakse kui katkuhaigete, koerte, invaliidide, valesüüdistatute ja poissmeeste kaitsepühakut. Püha Rocco sünd, nagu räägivad legendid, oli omamoodi ime, sest ta tuli ilmale viljatust naisest. Peale selle oli sün-

dides tema rinnal punane rist, mis kasvas koos tema kehaga. Juba varajasest noorusest hakkas ta ilmutama

ranget askeesi ja suurt vagadust. Palvete ja käepuudutuste abil saavutas ta mitmeid imelisi katkuhaigete paranemisi, kuni ise haigestus ja linnast välja saadeti. Tema elu jätkus erakuna metsas, kus tema lehtedest onni juurde tekkis imekombel allikas. Rocco haavu lakkus aga sinna sattunud koer, kes teda ka toiduga varustas. Püha Roccot tuntakse Itaalias kui perekonna kooshoidjat, lepituse, andestuse ja kodukolde kaitsepühakut. Tema atribuudid

Püha Siimon

– valge koer ja rändurikepp viitavad tema märgilisele lähedusele Jeesusega. Just nagu Jeesus, ohverdab Rocco Visconti loos oma unistused, et päästa perekond.

Simone-nimelisi pühakuid on katoliiklikus traditsioonis mitmeid, kõige märgilisemad – Siimon Peetruse ja Siimon Kananaiose leiame Jeesuse jüngrite seast, otsekui viidates Simone ja Rocco omavahelisele lähedusele. Jeesus rääkis Peetrusele, et just temast peab saama kalju, millele ehitatakse

kirik ja talle antakse taevariigi võtmed (Jeesus nimetas Siimoni Keefaseks, mis aramea keeles tähendab kaljut). Kuigi Peetrus salgab Jeesuse maha, saab ta oma teo juba ette andeks ja leiab end pärast märtrisurma taevavärvatelt. Simone reedab Rocco, kuid Rocco andestab talle ja teeb ennast säästmata kõik, et päästa oma venda. Siimon Kananaios ehk seloot Siimon on aga pühapiltidel ja skulptuuridel tihti kujutatud saega, sest legendide kohaselt olevat Pärsiasse põgenenud Püha Siimon surnud märtrisurma just tükkideks saagimise läbi. Ka Simone on sunnitud põgenema ning tema elu ja ideaalid purunevad kildudeks.

Püha Vincent

Vincenzo nimi on tõenäoliselt seotud Püha Vincent de Pauliga, keda peetakse heategevusega tegelejate kaitsepühakuks. Püha Vincent (1581 – 1660) oli katoliku preester, kes pühendas oma elu vaeste teenimisele, kogus raha sõjaohvritele, ostis välja galeeriorje ja rajas haiglaid. Nagu võib näha pühapiltidelt, pööras püha Vincenzo erilist tähelepanu kõige kaitsetumate – naiste ja laste aitamisele. Vincenzo vanema vennana püüab samuti toetada oma ema ja nooremaid vendi.

Ciro on seotud Sitsiilia kaitsepühaku Püha Ciroga, kes oli peamiselt tuntud kui arst Aleksandrias, mis sellel ajal oli Rooma impeeriumi osa. Püha Ciro oli kristlane ja arstis tasuta, ravides nii kehalisi kui vaimseid hädasid. Teda teatakse kui tagakiusatud kristlaste lohutajat ja kaitsjat. Nii nagu Püha Ciro ei võtnud arstimise eest raha, mis annab tunnistust tema suuremeelsusest, annab meie loo Ciro kogu oma raha Simonele, et see oma ummikusse jooksnud elu korda sätik. Paraku kasutab Simone seda raha isekalt, mistõttu tema moraalne laostumine saab olema lõplik ja pöördumatu.

Püha Ciro

Luca nimipühak Püha Luukas oli evangelist, üks neist, kelle kirja pandud loo Kristusest võib leida Uuest Testamendist. Luuka evangeelium rõhutab Jeesuse armastust, lahkust ja kaastundlikkust. Sealt leiame ka Luukase üles kirjutanuna Jeesuse sõnad tema kõrvale risti löödud kahetsevale vargale: „Tõesti, ma ütlen sulle, juba täna oled sa koos minuga paradiisis!“

Luuka evangeeliumi üheks eripäraks on selle universaalsus – rõhutatakse, et kristluse sõnum on sõnum kõigile rahvastele ja ühiskonnakihtidele. „Rocco ja tema vennad“ pole lootusetu lugu, sest just väikese Luca silmist peegeldub hinnangute vaba andustus oma vanemate vendade valikute suhtes. Just nii nagu evangelist Luukas, teab ka Luca, et inimesed – olenemata päritolust, tehtud vigadest ja moraalsest kollapsist – on tegelikult head.

Püha Luukas

See on vaid üks tõlgendusvõimalus mitmete teiste kõrval ega pretendeeri lõplikule tõe.

Kava koostamisel on lisaks enimlevinud internetiallikatele kasutatud Luchino Visconti elu- ja loomelugu käsitlevaid artikleid Sulev Teinemaal (ilmunud ajakirjas Teater. Muusika. Kino nr 9 1993), Lauri Kärgilt (ilmunud ajakirjas Teater. Muusika. Kino nr 1 1997), Linnar Priimäelt (ilmunud ajakirjas Teater. Muusika. Kino nr 4 1994) ning Michael Barrettilt (avaldatud veebiajakirjas popmatters.com 14. augustil 2018), Guy Flatley intervjuud Luchino Viscontiga (ilmunud ajalehes The New York Times 27. juunil 1971), Giuliano Procacci raamatut „Itaallaste ajalugu. Teine osa“ (tõlkija Heete Sahkai, Tallinna Ülikooli kirjastus 2016), Rein Pajuri raamatut „Poksi lugu“ (Tallinna Raamatutrükikoda 2009) ning Michael McMahoni raamatut „Pühakud: kunst, ajalugu, ilmutused“ (tõlkija Maarja Kaaristo, Varrak 2008).

Luchino Visconti foto autor on fotograaf Federico Patellani, „Rocco ja tema vendade“ tegelaste fotod pärinevad Argo Valdmaa ja Antti Aalmaa filmitud videokaadritest, pühakukujukeste fotod veebikaupluste reklaamkülgedelt.

Kava koostasid Ott Kilusk ja Anne-Ly Sova.
Lavastuse plakatifotod tegi Priit loog,
plakati kujundas Asko Künnap.
Kavalehe kujundas Koidu Pilve.

lavastusjuht **Andrus Jõhvik**
pealavameister **Kaido Päästel**
vanemlavameistrid **Ando Loosaar, Fred Laur, Janek Lipponen**
lavameistrid **Lauri Allikas, Sergei Peetso,**
Kristo Paddernik, Mario Valmas
dekoratsioonide valmistajad **Kaido Päästel, Viljar Viik**
butafoor-dekoraator **Kaido Torn**
tekstiilide värvija **Anu Heinsalu-Diževski**
kostüümiala juhataja **Ester Kasenurm**
kostüümide õmblejad **Urve Kasenurm, Urve Enne, Epp Mõts**
grimmiala juhataja **Ivi Smeljanski**
grimeerijad **Sirle Teeäär, Karina Pajunurm**
kostümeerijad **Kärt Altjõe, Airin Vaarmann**
inspitsient-rekvisiitorid **Anu Hövel, Astrid Kivila, Silja Koppel**
heliala juhataja **Siim Rohtväli**
helimeistrid **Tarmo Jürgens, Janek Vlassov**
valgusala juhataja **Margus Vaigur**
valgusmeistrid **Karmen Tellisaar, Ivar Pilterskihh, Iiris Purge**
videomeistrid **Argo Valdmaa, Antti Aalmaa**
haridustöö koordinaator **Liina Unt**
muusikajuht **Feliks Kütt**
turundus- ja kommunikatsioonijuht **Inger Lilles-Nestor**
trupijuht **Aigi Veski**
peaadministraator **Ain Miilberg**
haldusjuht **Kaido Lüll**
dramaturgid **Anne-Ly Sova, Ott Kilusk**
loominguline juht **Ingomar Vihmar**
teatrijuht **Roland Leesment**

SA Endla Teater kassa 442 0666
Keskväljak 1 info 442 0667
Pärnu 80010 www.endla.ee

Teatri toetajad ja koostööpartnerid

pärnu

CRAMO
ehitusseadmete rent

pajõ
TRÜKIKODA

ESTONIA
Spa Hotels

ERR

Pärnu Postimees

KUKU

EPS
AS Reideni plaat
TERM

Metsä

tervis
ravispaahotell

Täname

 HANSAPROFIIL AB

Autoriõigusi vahendavad

 **Eesti
Autorite
Ühing**

estli 300
TEATRI
AGENTUUR